

Силабус курсу:

**ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
СЛУЖБИ**

Ступінь вищої освіти:

магістр

Спеціальність:

053 Психологія

Рік підготовки:

1

Семестр викладання:

2

Кількість кредитів ЕКТС:

4

Мова(-и) викладання:

українська

**Вид семестрового
контролю**

екзамен

Автор курсу та лектор:

к. психол. н., доц., Бугайова Наталія Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри психології та соціології

посада

bugajova@snu.edu.ua

WhatsApp,

Telegram за

згідно з графіком

+38-095-678-11-

номером

консультацій

83

телефону

месенджер

консультації

електронна адреса

телефон

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати називу підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

опанування дисципліни спрямоване на поглиблення та розширення знань магістрів у змісті організації діяльності психологічної служби, їх оволодіння основними навичками роботи фахівця психологічної служби; підготовку здобувачів до наукового розуміння про особливості й умови створення психологічної служби в різних галузях життедіяльності людини, а також набуття знань щодо ефективності її діяльності, особливостей ведення документації та організації робочого простору в рамках діяльності психологічної служби, вимог до особистості практичного психолога та дотримання етичних принципів у роботі фахівця психологічної служби.

Результати навчання:

1. Знати понятійно-категоріальний аппарат наукової дисципліни.
2. Визначати основні проблеми організації діяльності психологічної служби.
3. Знати нормативно-правові документи психологічної служби.
4. Розуміти специфіку діяльності психолога в різних сферах суспільної практики та бути здатним до організації діяльності психологічної служби.
5. Розуміти загальні та специфічні принципи здійснення психологічної допомоги.
6. Використовувати різні види документації та звітності в роботі працівника психологічної служби.
7. Здійснювати самопрогноз перспективи та ефективності професійної діяльності.
8. Керуватися основними принципами при організації та проведенні психологічної практики.
9. Усвідомлювати вимоги до особистості та професійної діяльності працівника психологічної служби.
10. Демонструвати базові навички креативного, критичного мислення у дослідженнях й професійному спілкуванні та практичні навички вирішення конфліктних ситуацій; навички Soft skills – комунікальність, вміння виступати перед аудиторією, вміння приймати рішення, розвиток соціальних навичок та емоційного сприйняття.
11. Засвоїти техніки самостійної творчої професійної діяльності практикуючого психолога.
12. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
13. Дотримуватись етичних норм, враховувати авторське право та діяти відповідно норм академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у професійній діяльності.
14. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

Передумови до початку вивчення:

для вивчення дисципліни «Організація діяльності психологічної служби» здобувач вищої освіти попередньо повинен набути

програмні результати навчання, пов'язані з обізнаністю із предметною галуззю «Теоретико-методологічні проблеми психології», «Професійна компетентність психолога» та розумінням професійної діяльності.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.
2. Здатність здійснювати пошук, оброблення, систематизацію, контекстualізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, а також генерувати нові ідеї для вирішення теоретичних та практичних професійних завдань.
3. Здатність розуміти сучасний стан та тенденції розвитку психологічної служби в Україні та за кордоном.
4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері практичної психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів.
5. Здатність здійснювати перспективне та поточне планування діяльності психологічної служби.
6. Здатність розуміти загальні та специфічні принципи здійснення психологічної допомоги.
7. Здатність розуміти сутність, форми та методи проведення просвітницьких, інформаційно-консультивативних та роз'яснювальних заходів для створення безпечноного психологічного середовища.
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
9. Здатність аналізувати різні способи, прийоми, техніки, що використовуються у практичній роботі в галузі прикладної психології з метою знаходження оптимальних шляхів конструктивного розв'язання комплексних завдань психологічної роботи в сферах виробництва, транспорту, освіти, охорони здоров'я, спорту, охорони правопорядку тощо.
10. Здатність бути критичним і самокритичним, приймати обґрунтовані рішення, генерувати нові ідеї (креативність).
11. Здатність до саморозвитку та професійного зростання, самоаналізу, рефлексії та адаптування до змінних умов.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/П З)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Організація діяльності психологічної служби як наукова дисципліна	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Актуальність вивчення дисципліни «Організація діяльності психологічної служби». Поняття, мета, завдання та міждисциплінарні зв'язки. Формування професійних компетенцій студентів. Особливості організації діяльності	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/П З)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			психологічної служби. Особливості просторово-часової організації психологічної служби. Обладнання приміщень для надання психологічної допомоги. Забезпечення доступності психологічної допомоги. Організація діяльності центру в соціальному середовищі.	
2.	Ведення документації в роботі психологічної служби	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Значення документування. Завдання документування. Функції документування. Склад "особової справи" клієнта. Основні види документування. Основні форми документування. Основні принципи ведення документації.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Професійно-етичні принципи в роботі психологічної служби	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Вимоги до особистості практичного психолога. Критерії професійної придатності практичного психолога. Модель особистості практичного психолога. Особистісні якості психолога. Професійні якості психолога. Уміння практичного психолога. Формування особистості практикуючого психолога у закладі вищої освіти. Основні принципи роботи з людьми в рамках психологічного установи. Етичні норми професійних дій.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4.	Напрямки діяльності фахівця психологічної служби	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Основні напрямки в діяльності практичних психологів: просвітницька, діагностична, консультивативна, корекційна, терапевтична тощо. Основні функції соціально-психологічної служби. Завдання національної соціально-психологічної служби.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5.	Організація діяльності психологічної служби в різних сферах суспільної практики	денна 14/0/6 заочна 2/0/2	Визначення психологічної служби освіти. Структура та завдання психологічної служби освіти. Основні напрямки роботи психологічної служби освіти. Кваліфікаційні вимоги, права та обов'язки психолога в сфері освіти. Етичний кодекс психолога в системі освіти. Актуальність створення психологічної служби в рамках медичних закладів. Завдання розвитку психологічної служби в системі охорони здоров'я. Організація психологічної допомоги в психіатричних закладах. Особливості організації роботи клінічного психолога в реабілітаційних	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/П З)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>центрах. Робота клінічного психолога в установах, які надають психотерапевтичну допомогу. Психологічна допомога соматично хворим. Особливості організація роботи клінічного психолога в медичних установах іншого профілю. Роль психологічної служби в експертній практиці. Актуальність застосування психолога в спортивній діяльності. Напрями роботи спортивного психолога. Організація професійної діяльності спортивного психолога. Зміст та пріоритетні завдання діяльності спортивного психолога. Психологічна готовність до професійної діяльності психолога в спорті. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби на підприємстві. Характеристика досвіду роботи психологічної служби підприємства. Специфіка та напрями діяльності психолога в організації. Психологічна служба організацій малого бізнесу. Психологічна служба в юридичній сфері. Діяльність психологічної служби в структурі МНС. Специфіка та напрями діяльності психолога в правоохоронних органах. Характеристика діяльності психологів в органах внутрішніх справ України. Особливості роботи соціально-психологічної служби у рамках виконавчої (пенітенціарної) системи. Основні функції психолога виконавчого закладу. Основні напрями ресоціалізації особистості засудженого. Основні принципи, напрями та завдання соціально-психологічної роботи в службі безпеки України. Діяльність психолога в структурах військової служби. Функціональні обов'язки військового психолога. Основні форми психологічної роботи в системі Збройних сил України. Приватна психологічна практика. Особливості організації приватної психологічної практики. Види діяльності фахівця-практика. Етичні норми роботи психолога в приватній практиці.</p>	

Рекомендована література

1. Бажутина С. Б., Воронина Г. Г., Булах И. П. Пррактическая психология в вузе и школе / Бажутина С. Б., Воронина Г. Г., Булах И. П. - Луганск : Янтарь, 2000. - 113 с.
2. Баришполь С. В. Посібник практичного психолога : психодіагностика, тестування / С. В. Баришполь. – К., 2009. – 135 с.
3. Бондаренко О. Ф. Психологическая помощь : теория и практика : учеб. пособие / О. Ф. Бондаренко. - К. : Укртехпрес, 1997. - 216 с.
4. Верко С. С. Психолог в організації : "за" і "проти" / С. С. Верко // Актуальні проблеми психології : Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. - К. : Інститут психології ім. Г. С. Костюка, 2002. - С. 207 - 211.
5. Діденко Г. О., Єфімова А. В., Теніченко К. О. Особливості організації та проведення тренінгів у рамках діяльності соціально-психологічної служби / Г. О. Діденко, А. В. Єфімова, К. О. Теніченко. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018.
6. Дуткевич Т. В., Савицька О. В. Практична психологія. Вступ до спеціальності / Т. В. Дуткевич, О. В. Савицька. – К. : Центр видавничої літератури, 2019. – 256 с.
7. Закон України "Про освіту"
8. Інноваційні технології роботи психологічної служби : [методичний збірник] / [Алексєєва С. В., Бардаченко Т. І., Галаган Ю. О., Ільницька А. В., Сирота Л. В., Сухенюк Я. В.]; за ред. Я. В. Сухенюк. – Полтава : ПОІППО, 2011. - 109 с.
9. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця : Монографія / О. М. Кокун. – К. : ДП "Інформ.-аналіт. агенство", 2012. – 200 с.
10. Легка Л. М., Семенча Л. Г. Організація діяльності психологічних служб : навч. посібник / Л. М. Легка, Л. Г. Семенча. – К. : Новий світ-2000, 2021. – 392 с.
11. Максименко С. Д., Ільїна Т. Б. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога / С. Д. Максименко, Т. Б. Ільїна // Практична психологія та соціальна робота. - 1999. - № 1. - С. 2-6.
12. Матвєєва М. П. Організація роботи шкільного психолога : методичні рекомендації / М. П. Матвєєва. - Кам'янець-Подільський : Інформаційно-видавничий відділ Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету, 2001. - 36 с.
13. Мельничук О. Б. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Організація діяльності психологічної служби” (для бакалаврів) / О. Б. Мельничук. – К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2008. — 34 с.
14. Митник О. Я., Середюк Т. В. Організація психологічної служби / О. Я. Митник, Т. В. Середюк. – К. : Слово, 2017. – 128 с.
15. Муліка К. М. Діяльність психологічної служби : методичні та етичні акценти : [методичний посібник] / упорядник Муліка Катерина Миколаївна. – Полтава : ПОІППО, 2007. – 156 с.
16. Науково-методичне забезпечення діяльності психологічної служби системи освіти в умовах децентралізації (моделі, досвід) : колективна монографія / наук. ред. В. Г. Панок. – К. : Ніка-Центр, 2020. – 152 с.
17. Научитель О. Д., Гулий Ю. І., Фальова О. Є. Організація психологічної служби : методологічні та психологічно-педагогічні аспекти : підручник / О. Д. Научитель, Ю. І. Гулий, О. Є. Фальова. - Частина 1. – К. : Основа, 2016. – 127 с.
18. Никоненко Ю. П. Основи психологічної просвіти та профілактики. Навчально-методичний посібник / Ю. П. Никоненко. – К. : КНТ, 2018. – 192 с.
19. Організаційно-методичний супровід діяльності фахівців психологічної служби : [інформаційно-методичний збірник] / [Сухенюк Я. В., Малиця М. Ю., Олексюк О. О., Присяжнюк Н. Ю., Решетило О. О., Цибульська Н. В., Шенгер С. П.]; за ред. Я. В. Сухенюк. – Полтава : ПОІППО, 2009. - 112 с.

20. Основи практичної психології : підручник / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелєва та ін. – К. : Либідь, 2006. – 536 с.
21. Панок В. Г. Концепція національної соціально-психологічної служби / В. Г. Панок // Педагогіка і психологія. - 1994. - № 2. - С. 3-10.
22. Поліщук С. А. Психологічні практики в системі підготовки практичних психологів. Навчально-методичний посібник / С. А. Поліщук. – К. : Університетська книга, 2018. – 134 с.
23. Положення про психологічну службу системи освіти України // Практична психологія та соціальна робота. - № 2. - 2000. - С. 35-38.
24. Права дитини : від витоків до сьогодення : збірник текстів методичних та інформаційних матеріалів. - К. : Вища школа, 1989. - 204 с.
25. Права людини : Міжнародні договори України, декларації, документи. - К. : Наукова думка, 1992. - 198 с.
26. Права людини : основні міжнародно-правові документи / упоряд. Ю. К. Качуренко. - К. : Вища школа, 1989. - 248 с.
27. Практична психологія в системі освіти : питання організації та методики / за ред. В. Г. Панка. - К. : Либідь, 1995. - 204 с.
28. Практична психологія : навч. посіб. / М. С. Корольчук, В. М. Корольчук, Г. М. Ржевський та ін. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 727 с.
29. Приходько Ю. О. Практична психологія : Введення у професію / Ю. О. Приходько. – К. : Каравела, 2019. - 248 с.
30. Професійна підготовка практичного психолога : теорія і практика : [збірник наукових статей]. - Випуск 1 / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; авт. кол. В. І. Бондар, Л. Г. Боброва, К. В. Дубуніна та ін.; за заг. ред. В. І. Бондар, Ю. О. Приходько. - К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - 116 с.
31. Психологічна служба : підруч. / [В. Г. Панок (наук. ред.), А. Г. Обухівська, В. Д. Острова та ін.]. – К. : Ніка-Центр, 2016. – 362 с.
32. Сидоренко І. С. Актуальні напрямки роботи психолога в організаціях малого бізнесу / І. С. Сидоренко // Актуальні проблеми психології : Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. - Т. 4. - К., 2002. - С. 211-213.
33. Скоков С. І. Психологічна служба в установах кримінально-виконавчої системи України / С. І. Скоков // Практична психологія і соціальна робота. - 2002. - № 6. - С. 54-58.
34. Чепелєва Н. В., Пов'якель Н. І. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога / Н. В. Чепелєва, Н. І. Пов'якель // Психологія : збірник наукових праць. - К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 1998. - Вип. 3. - С. 35-41.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни "Організація діяльності психологічної служби" (для магістрів) / Укл. : Н. М. Бугайова, 2022.
2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни "Організація діяльності психологічної служби" (для магістрів) / Укл. : Н. М. Бугайова, 2022.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Організація діяльності психологічної служби" (для магістрів) / Укл. : Н. М. Бугайова, 2022.

Оцінювання курсу

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10 (по 0,72 бали за 1 ЛК)
Практичні заняття	28 (7 практичних по 4 бали за 1 ПК)
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B		
74-81	C	добре	
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна добросередньоть:

Під час виконання завдань здобувач вищої освіти має дотримуватись політики академічної добросередньоть. Дотримання академічної добросередньоть за курсом ґрунтуються на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного plagiatu. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Особистісна думка має бути викладена при поєднанні прояву вищої культури розуміння матеріалу та свідомості особистості з повним дотриманням авторського права. До основних вимог за курсом віднесено: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Перевірка текстів на

унікальність здійснюється з використанням програмних засобів UNICHEK та Antiplagiarism.net

Перезарахування кредитів:

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувачу можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

1. Здобувачі вищої освіти користуються у суспільстві всіма правами самостійних, дорослих людей, а тому мають виконувати всі правила внутрішнього розпорядку, що існують у Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля.

2. Основний вид діяльності здобувачів вищої освіти — навчання. Студентство в аудиторії є транслятором загальних норм культури поведінки: інтелігентність, точність, дисциплінованість, акуратність, відповідальність, тощо.

3. Здобувачі вищої освіти обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час контролю знань здобувачі:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.